

ΧΡΗΣΤΟΥ Α. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗ

Μέρος Β΄ - ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ

1. Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

II) Η ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

(β) «ΓΡΑΙΚΟΙ» : Ἡ πρώτη ἔθνικὴ ὀνομασία τῶν Ἑλλήνων.

^^**^^

ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ :

Ἡ Ἑλληνικὴ Μεσαιωνικὴ μας αὐτοκρατορία,
προπύργιον τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ

^^**^^

ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ

www.sartzetakis.gr

Η ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

(β)

«ΓΡΑΙΚΟΙ» : Ἡ πρώτη ἐθνικὴ ὄνομασία τῶν Ἑλλήνων.

ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ :

Ἡ Ἑλληνικὴ Μεσαιωνικὴ μας αὐτοκρατορία,
προπύργιον τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ

Λ*Λ*Λ*Λ

1.- ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Η ΑΝΙΣΤΟΡΗΤΟΣ ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΤΗΤΟΣ
ΤΗΣ ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ «ΓΡΑΙΚΟΙ» ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ.
ΤΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ «ΡΩΜΙΟΣ» ΚΑΙ «ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ».
ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ ΦΥΤΩΡΙΟΝ ΚΑΙ ΠΡΟΠΥΡΓΙΟΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Εὐχάριστον σημεῖον ἢ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους παρατηρουμένη ἀναζωογόνησις τῆς κινήσεως πρὸς τὴν ἐθνικὴν μας αὐτοσυνειδησίαν. Ἐτσι πληθαίνουν καθημερινῶς καὶ αἱ ἐκδόσεις κειμένων τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας, ἀλλὰ καὶ σημαντικῶν ἐπ' αὐτῶν μελετῶν.

Γίνεται ὁλοὲν καὶ εὐρύτερον κατανοητόν, ὅτι ἡ ἀδιατίμητος πνευματικὴ παραγωγή καὶ τὰ ἄλλα ἐπιτεύγματα τοῦ Ἑλληνικοῦ μας παρελθόντος, καὶ ἰδίως τῆς Ἑλληνικῆς μας Ἀρχαιότητος, θὰ πρέπει νὰ μὴ συγκαλύπτονται ἀπὸ τὴν λήθην, ὅπως ἐπιμόνως καὶ προγραμματισμένως ἀπὸ χρόνων πολλῶν ἐπιδιώκει ὁ ἐπίβουλος ἀνθελληνικὸς σχεδιασμὸς. Ἀλλὰ σταθερῶς καὶ διαρκῶς νὰ προβάλλωνται καὶ διαδίδωνται πρὸς ἐπιτυχεστέραν κατανόησιν καὶ τοῦ παρόντος καὶ ὡς ἀναντικατάστατος ὁδηγὸς σκέψεως καὶ ἐνεργείας διὰ τὸ μέλλον ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων καὶ συλλογικῶς τῆς ἐθνικῆς μας κοινότητος.

Ἡ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἐκδηλουμένη φιλοπατρία ἀνάγκη ὁμῶς νὰ στηρίζεται εἰς ἐδραϊὰν γνῶσιν τῆς Ἱστορίας καὶ φυσικὰ νὰ ἀποφεύγη τὰς γενικεύσεις καὶ ὑπερβολάς. Αἱ ὅποιαί καί, σκοτίζουσαι τὴν διάνοιαν, εὐκόλως ἀποπροσανατολίζουν καὶ μόνον τὴν προσβολὴν τῆς ἀληθείας ὑπηρετοῦν. Ἀκόμη καὶ ὅταν ἐξ ἀγαθοῦ συνειδότης προέρχωνται.

Τοιουτοτρόπως, ἀρκετὰ ἀνιστόρητα κατὰ πλάνην ὑποστηρίζονται, ἔστω καὶ σποραδικῶς : Ἀπὸ πολλοὺς διακηρύσσεται, ὅτι, δηθεν, ἡ ὀνομασία « Γ ρ α ι κ ὸ ς » δὲν εἶναι ἑλληνικὴ, ἀκόμη καὶ ὅτι εἶναι, δηθεν, ὕβριστικὴ ! Ἐνίοτε μάλιστα ζητεῖται ἐπιμόνως, νὰ ἀξιώσωμεν καὶ ἀπὸ τοὺς ξένους νὰ ἀλλάξουν τὴν εἰς τὰς ἰδικὰς τῶν γλώσσας, ἀπὸ τὴν λέξιν αὐτὴν προερχομένην, ὀνομασίαν ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς Ἑλλάδος (Grec, Grèce, Greek, Greece, κλπ) ! Ἄλλοι ἐπιθυμοῦν ἀντιθέτως τὴν υἰοθέτησιν τῆς ἀλλογενοῦς καὶ ἀποβλητέας ὀνομασίας « ρ ω μ ι ὸ ς » καὶ « ρ ω μ ι ο σ ὺ ν η » ! Ἄλλοι πάλιν, ἔκθαμβοι πρὸ τοῦ μεγαλείου τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, φθάνουν μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀπορρίπτουν, μηδενίζοντες, ἄλλας περιόδους τοῦ ἐθνικοῦ μας βίου, κυρίως δὲ αὐτὴν τοῦ Β υ ζ α ν τ ῖ ο υ , ἐξ ἀπαρεσκευίας πρὸς τὸν κρατήσαντα Χριστιανισμόν, παραβλέποντες ἔτσι τὴν μεγίστην ὑπηρεσίαν τῆς Ἑλληνικῆς Μεσαιωνικῆς μας Αὐτοκρατορίας ἐπὶ χίλια καὶ πλέον χρόνια ὡς φυτωρίου καὶ προπυργίου τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ !

Εἰς τὸ ὀλισθημα τοιούτων ὑπερβολῶν ὑπέπεσε καὶ ἀναγνώστης τοῦ περιοδικοῦ «Δαυλὸς» εἰς ἐπιστολὴν του, δημοσιευθεῖσαν (εἰς τὸ τεῦχος Ἰανουαρίου 2003) χωρὶς τὴν ἐπιβαλλομένην ἐπισήμανσιν ὑπὸ τοῦ περιοδικοῦ τῶν ἐκτιθεμένων ἀνιστορητῶν καὶ πασιδῆλων ἀνακριβειῶν. Ἐκ τοῦ λόγου τούτου καὶ διὰ τὸν κίνδυνον ἐπηρεασμοῦ μὴ ἐνημερωμένων ἀναγνωστῶν τοῦ περιοδικοῦ παρενέβη, χάριν αὐτῶν, ὁ Πρόεδρος Χ ρ ῆ σ τ ο ς Α . Σ α ρ τ ζ ε τ ἄ κ η ς μὲ τὴν ἀπὸ 17.1.2003 ἐπιστολὴν του. Δι' αὐτῆς ἐπεσημάνθη ψηλαφητῶς ἡ ἀμφισβητηθεῖσα ἑλληνικότης τῆς πρώτης ἐθνικῆς μας ὀνομασίας «Γραικοί» καὶ τοῦ Βυζαντίου. Ἄλλα θέματα ἢ ἐπιστολὴ δὲν ἔθιξε.

Δι' αὐτὸ καὶ ἐφάνη περίεργον, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ τοῦ Προέδρου, ἐδημοσιεύθη μὲν εἰς τὸ τεῦχος Μαρτίου 2003 τοῦ «Δαυλοῦ», ἀλλὰ ἀκολουθεῖται ἀπὸ ἐκτενεῖς παρατηρήσεις τῆς διευθύνσεως τοῦ περιοδικοῦ (Δημητρίου Ι. Λάμπρου) ὅλως ἀτόπως, ἀφοῦ αὐταὶ ἀναφέρονται εἰς ἄλλα θέματα, ἄσχετα πρὸς τὴν ἀνωτέρω παρέμβασιν τοῦ Προέδρου. Διότι ὁμῶς ἐπρόκειτο καὶ πάλιν περὶ ἀνιστορητῶν, χωρὶς καμμίαν οὐσιαστικῶς τεκμηρίωσιν, θέσεων, ὁ Πρόεδρος μὲ νέαν, ἀπὸ 14.3.2003, ἐπιστολὴν του πρὸς τὸν «Δαυλόν», δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ τεῦχος του Ἀπριλίου 2003, ἀνεσκεύασε καταλυτικῶς καὶ τοὺς νέους ἀστηρίκτους ἰσχυρισμούς, περὶ χρησιμοποίησεως, δηθεν, ὕβριστικῶς ὑπὸ τῶν Ρωμαίων τῆς ὀνομασίας «Γραικός», καὶ περὶ ἀνυπαρξίας, δηθεν, βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ !

Ὅμως ὁ «Δαυλὸς» ἐτίτρωσε τὰ, ἐξ ἀφορμῆς τῆς πρώτης ἐκείνης ἐπιστολῆς τοῦ Προέδρου, ὀλισθηματά του. Διότι εἰς τὸ τεῦχος του ὑπ' ἀριθ. 258 Ἰουνίου 2003 ἐδημοσίευσεν ἐπιστολὴν, εἰς ὕφος ὑπερφίαλον καὶ ὑποτιμητικὸν διὰ τὸν Πρόεδρον, ἄλλου ἀναγνώστου του, τοῦ Γιάννη Φώτη. Ἐπιστολὴν πολλαπλῶς ἀπαράδεκτον, ὡς, πρῶτον, παραβιάζουσαν εὐθέως στοιχειώδεις κανόνας

εὐπρεποῦς διαλόγου, δεύτερον, διαστρέφουσιν, χωρίς καμμίαν ἀπολύτως τεκμηρίωσιν, ἀναμφισβήτητα ἱστορικὰ γεγονότα, καὶ τρίτον καὶ τὸ σπουδαιότερον, εὐθέως ἀνθελληνικὴν. Τὴν ἄμεσον δὲ πρὸς τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἀνιστόρητα ἀπάντησιν τοῦ Προέδρου, ὡς καὶ αὐτοῦ εὐθέως ἐκ ταύτης θιγομένου, διὰ τρίτης ἀπὸ 12.6.2003, τεκμηριωμένης πάντοτε, ἐπιστολῆς τοῦ πρὸς τὸν «Δαυλὸν», τὸ περιοδικὸν τοῦτο δὲ ν ἐδημοσίευσεν !

Ἡ ὑπὸ τοῦ ΔΑΥΛΟΥ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, δημοσίευσίς τῆς ἀπαραδέκτου κατὰ τὸ ὄφρος τῆς ἐπιστολῆς Φώτῃ, καὶ ἀντιθέτως ἢ μὴ δημοσίευσίς τῆς πρὸς αὐτὴν καταλυτικῆς ἀπαντήσεως τοῦ Προέδρου, ἀλλὰ φυσικὰ καὶ ἡ ἀπουσία οὐσιαστικῆς ἀπαντήσεως ἐπὶ τῶν τεκμηριωμένων θέσεων τῶν δύο προηγουμένων ἐπιστολῶν τοῦ Προέδρου, μὲ τὴν μέθοδον δῆθεν ἀνασκευῶν δι' ἀναφορῶν εἰς ἄσχετα θέματα, δὲν χρειάζονται σχόλια. Ὁ ΔΑΥΛΟΣ ἀπλούστατα, ἔστω ἀργά, αὐτοαποκαλύπτεται : δὲ ν ἀ ν τ ἔ χ ρ ε ι τ ἣ ν ἀ λ ῆ θ ε ι α ν ! ...

Νέα Πεντέλη, 3^η Ὀκτωβρίου 2003.

Λ*Λ*Λ*Λ

Κατωτέρω καταχωρίζεται τὸ κείμενον τῶν ἐν λόγῳ τριῶν ἐπιστολῶν τοῦ Προέδρου :

2.- ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ (17.1.2003)

Ἑλληνικὴ ἢ ὀνομασία «Γραικοί» - Ἀποβλητέα τὰ «Ρωμηὸς» καὶ «Ρωμηοσύνη» - Ἑλληνικὸν τὸ Βυζάντιον.

Νέα Πεντέλη, 17^η Ἰανουαρίου 2003.

Περιοδικὸν «ΔΑΥΛΟΣ»,
Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
(τηλεμοιότυπον 210 3314997)
105 58 Ἄ θ ἦ ν α ς.

Κύριε Διευθυντά,

Εἰς τὸ κυκλοφοροῦν ὑπ' ἀριθ. 253 τεῦχος (Ἰανουαρίου 2003) τοῦ ἐγκρίτου περιοδικοῦ σας «Δαυλὸς» δημοσιεύεται ὀργίλη, ἐξ ἀγαθοῦ φιλοπάτριδος συνειδότος, ἐπιστολὴ τοῦ ἐν Βερολίνῳ ἀναγνώστου σας Κυρίου Κώστα Μπαλάνου. Μὲ τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἡ φιλοπατρία προϋποθέτει καὶ ἐδραϊὰν γνῶσιν τῆς Ἱστορίας, θὰ ἤθελα ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς νὰ παρατηρήσω, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ περιοδικοῦ, τὰ ἀκόλουθα :

Π ρ ῶ τ ο ν , π λ α ν ᾶ τ α ἰ ὅ ἐπιστολογράφος σας φρονῶν, ὅτι τὸ ὄνομα «γραικός» εἶναι ξενικόν, δοθὲν δῆθεν ὑπὸ τῶν Ρωμαίων εἰς τοὺς Ἑλληνας τῆς κάτω Ἰταλίας ! Διότι δὲν πρόκειται περὶ ξενικῆς ὀνομασίας ! Εἶναι ὄνομα

έλληνικώτατον, τὸ πρῶτον ἐθνικὸν μας ὄνομα. Πράγματι, λέγει ὁ **Ἀριστοτέλης** (*Μετεωρολογικά, I 14*) «ὥκουν γὰρ ... καὶ οἱ καλούμενοι τότε μὲν Γραικοί, νῦν δὲ Ἕλληνες» (βλέπε τὸ κείμενον, π.χ. εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν *Μετεωρολογικῶν* τῆς *Collection Budé*, Παρίσι, τόμος I, 1982, σελ. 45, παραπομπές δὲ καὶ εἰς ἄλλους ἀρχαίους συγγραφεῖς εἰς τὸ ἐξαίρετον ἔργον τοῦ Καθηγητοῦ **Γεωργίου Α. Παπαντωνίου**, *Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Ἱστορία*, τόμος Α', 1979, σελ. 98 ὑποσημ.2). Τὸ «γραικός» αὐτὸ ἐπῆραν ἐν συνεχείᾳ οἱ Ρωμαῖοι καί, προσαρμόζοντες το εἰς τὴν φωνητικὴν τῆς γλώσσης των, ἔπλασαν τὸ "*Graecus*", ἀπὸ τὸ ὅποῖον καὶ προέρχονται οἱ, σημειούμενες ἀπὸ τὸν ἐπιστολογράφον σας, ὀνομασίες εἰς τὶς σύγχρονες ξένες γλώσσες ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς χώρας μας. Οἱ ὅποιες, ἐπομένως, μὲ πανάρχαιες ἑλληνικὲς ρίζες καὶ κατὰ καμμίαν λογικὴν δὲν θὰ πρέπει νὰ θεωροῦνται ἀποβλητέες.

Ἀντιθέτως ἀποβλητέες εἶναι οἱ ὀνομασίες «ρωμιός» καὶ «ρωμισύνη», οἱ ὅποιες δυστυχῶς χρησιμοποιοῦνται καὶ ἀπὸ, ἀξιολόγους, κατὰ τὰ λοιπὰ, διανοουμένους, οἱ ὅποιοι ἐναβρύνονται ὀμιλοῦντες συνεχῶς γιὰ τὴν «ὀρθόδοξη **ρωμαϊκὴ παράδοση**» (ἄλλοτε ὑπῆρχε, δὲν γνωρίζω ἐὰν ἐξακολουθῆ, καὶ εἰδικὴ ραδιοφωνικὴ ἐκπομπὴ μὲ τὴν ὀνομασίαν αὐτὴν !), χωρὶς νὰ ἐνοχλοῦνται ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἡ προσωνομία «ρωμαῖος», δηλ. ἡ ιδιότης τοῦ ρωμαίου πολίτου, ἢ ρωμαϊκὴ ἰθαγένεια θὰ ἐλέγαμε σήμερα, ἀπενεμήθη (καὶ αὐτό, ἂς σημειωθῆ, ἔγινε διὰ φορολογικὸς ἀποκλειστικῶς σκοποῦς !), μὲ τὸ γνωστὸ διάταγμα τοῦ **Καρακάλλα** τὸ 212 μ.Χ., εἰς ὅλους τοὺς ὑποδούλους λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς ὑπὸ τῆς τότε κοσμοκρατείας Ρώμης. Τί θέλουν λοιπὸν οἱ διανοούμενοί μας αὐτοὶ νὰ διαωνίσουν ; Τὴν ἀνάμνησιν τῆς δουλείας ἐκείνης ; Ἀλλὰ οἱ ἀγωνισταὶ τοῦ 1821 μὲ θαυμαστὴν ἐπίγνωσιν τῆς ταυτότητός των διαλαλοῦσαν : «ἐγὼ γραικός γεννήθηκα, γραικός θεὸς νὰ πεθάνω», χρησιμοποιοῦντες ἀκριβῶς τὸ πανάρχαιον ἐκεῖνο καὶ αὐτόχθον «γραικός» καὶ ὄχι τὸ ξενόφερτον καὶ ἀποβλητέον «ρωμαῖος» ἢ «ρωμηός (ἢ «ρωμιός»). Ἀναμφισβητήτως ἦσαν σοφώτεροι ἀπὸ τοὺς αὐτοαποκαλουμένους «ρωμηούς» ! ...

Δεῦτερον, πλανᾶται ἐπίσης δεινῶς ὁ ἐπιστολογράφος σας, θεωρῶν, ὅτι μετὰ τὴν ρωμαϊκὴν κατάκτησιν ἢ σκλαβιά τῶν Ἑλλήνων διήρκεσε διήθεν 1850 χρόνια ! Διότι ἔτσι διαγράφει ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας τὸ *χιλιόχρονον Βυζάντιον*, αὐτὴν τὴν Ἑλληνικὴν Μεσαιωνικὴν μας *Ἀυτοκρατορίαν*, κατὰ τὸν ἀνεπανάληπτον ἐθνικὸν μας ἱστορικὸν ἀείμνηστον **Κωνσταντῖνον Παπαρρηγόπουλον**. Καὶ εἶχε μὲν διατηρήσει ἢ αὐτοκρατορία μας αὐτὴ τὴν ρωμαϊκὴν κρατικὴν παράδοσιν καὶ τὴν ἀρχικὴν ὀνομασίαν της ὡς «*Ἀνατολικὸν Ρωμαϊκὸν Κράτος*», ἀλλ' αὐτὸ ἐπέβαλλε πολιτικὴ σκοπιμότης, συγκεκριμένως ἢ διατήρησις τῆς ἐλπίδος ἀνακτήσεως καὶ τοῦ *Δυτικοῦ* τμήματος τῆς ἀρχικῆς ἐνιαίας αὐτοκρατορίας ἀπὸ τοὺς ἐπιδραμόντας καὶ καταλύσαντας τοῦτο βαρβάρους. Εἰς τὴν πραγματικότητά ὅμως, παρὰ τὴν ὀνομασίαν του, τὸ «*Ἀνατολικὸν Ρωμαϊκὸν Κράτος*» ἀπὸ τὶς ἀπαρχές του εἶχεν ἐξελληνισθῆ. Καὶ πληθυσμιακῶς καὶ πολιτιστικῶς.

Ὄντως καὶ ὁ **πληθυσμὸς τοῦ Κράτους** κατὰ μέγα μέρος, ἀπὸ τοῦ ἐβδόμου μάλιστα αἰῶνος, δηλαδὴ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ *Ηρακλείου*, μὲ τὴν ἀπώλειαν ἀλλοεθνῶν τμημάτων τῆς αὐτοκρατορίας (Συρίας, Παλαιστίνης, Αἰγύπτου καὶ Λιβύης), ἦτο ἑλληνικὸς. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια, συσκοτιζομένη δολίως κατὰ τὶς ἡμέρες μας μὲ τὰ φληναφήματα περὶ τῆς δῆθεν *πολυεθνικότητος* τοῦ Βυζαντίου! Ἀλλὰ καὶ **πολιτιστικῶς**, πνευματικῶς, ὁ συντριπτικῶς πλειονοψηφῶν Ἑλληνισμὸς ἐκυριάρχει μὲ τοὺς συγγραφεῖς του καὶ τὴν πνευματικὴν του παράδοσιν, ἡ ὁποία ἐπιδρᾷ καὶ εἰς τοὺς ξένους, πολλοὺς τῶν ὁποίων καὶ ἐξελληνίζει. Καὶ ἤδη ἀπὸ τοῦ *Ιουστινιανοῦ* καὶ ἐξῆς οἱ νόμοι συντάσσονται εἰς τὴν ἑλληνικὴν, ἐνῶ καὶ ἡ εἰς τὴν λατινικὴν *Ιουστινιάνειος νομοθεσία* μεταγλωττίζεται ἀκολούθως εἰς τὴν ἑλληνικὴν μὲ τὰ «*Βασιλικά*» τοῦ *Λέοντος τοῦ Σοφοῦ*. Ἀπὸ δὲ τοῦ 397 δικαστικαὶ ἀποφάσεις καὶ ἀπὸ τοῦ 439 αἱ διαθῆκαι συντάσσονται εἰς τὴν ἑλληνικὴν. Ἀκόμη καὶ ἡ χριστιανικὴ θεολογία τῆς Ἀνατολῆς, ὑπηρετοῦσα καὶ τὸν ἄλλον χριστιανικὸν κόσμον, καὶ τὴν Δύσιν καὶ τοὺς ἀνατολικοὺς λαοὺς, ἐξελληνίζεται, μὲ ἀποτέλεσμα βεβαίως ὁ Χριστιανισμὸς ἀπὸ ἰουδαϊκῆς αἵρεσις εἰς μίαν γωνίαν τῆς Παλαιστίνης, ὅπως χωρὶς τὴν ἑλληνικὴν εὐεργεσίαν θὰ παρέμενε, νὰ προσλάβῃ διαστάσεις οἰκουμενικότητος (βλέπε ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω π.χ. τὸ ἔργον τοῦ Καθηγητοῦ καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ ἀειμνήστου **Κωνσταντίνου Ἀμάντου**, *Ἱστορία τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους*, τόμος Α', ἐκδοσις β', 1953, σελ. 52 ἐπ.). Πρόκειται περὶ πρωτοφανοῦς εἰς τὴν Ἱστορίαν ἄθλου, τὸν ὁποῖον ἐπετέλεσε, καὶ θριάμβου, τὸν ὁποῖον κατήγαγε, πάντοτε ἀκμαῖος καὶ ζωντανός, παρὰ τὴν ρωμαϊκὴν κατάκτησιν, ὁ **Ἑλληνισμὸς**, ὁ ὁποῖος **κυριολεκτικῶς κατέφαγε τὰ θεμέλια ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας καὶ τὴν μετέτρεψεν εἰς ἑλληνικὴν**. Βεβαίως ἤμπορεῖ ὁ καθείς νὰ ἔχη τὰς ἀντιλήψεις του ἐπὶ τῆς διαμορφώσεως τῶν ἐσωτερικῶν πραγμάτων τῆς Αὐτοκρατορίας, ἰδίως ὡς πρὸς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ θρησκευτικοῦ παράγοντος, μὲ τὶς διαρκεῖς ἔριδες καὶ τὰ πολυάριθμα μοναστήρια, εἰς τὰ ὁποῖα κατέφευγαν ὄχι ὅλοι ἀπὸ ἐσωτερικὴν κλίσιν, ἀλλὰ καὶ χιλιάδες φυγοπόνων καὶ ἀργοσχόλων πρὸς ἀποφυγὴν τῆς στρατεύσεως, γεγονότα τὰ ὁποῖα συνετέλεσαν ἀποφασιστικῶς καὶ εἰς τὴν ἀποδυνάμωσιν τῆς Αὐτοκρατορίας. Δὲν ἔπαυσεν ὁμως ἐκ τούτων ἡ Αὐτοκρατορία νὰ εἶναι ἑλληνικὴ.

Εἶναι λοιπὸν παραλογισμὸς, *Κύριε Διευθυντά*, νὰ ἀπορρίπτονται ἀκρίτως καὶ μὲ τόσην εὐκολίαν α) τὸ ἀρχαιότατον καὶ ἑλληνικότατον ὄνομά μας «*γραικοί*», καὶ β) ἓνα ἀπὸ τὰ λαμπρότερα τμήματα τῆς ἐθνικῆς μας Ἱστορίας, αὐτὸ τῆς *Ἑλληνικῆς Μεσαιωνικῆς μας Αὐτοκρατορίας*, ἡ ὁποία ἐπὶ χίλια καὶ πλέον χρόνια ἀπετέλεσε τὸ προπύργιον τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ καὶ φραγμὸν εἰς τὴν πλήρη ἐκβαρβάρωσιν τῆς Εὐρώπης. Τμῆμα, τὸ ὁποῖον ἄλλωστε καὶ μᾶς συνδέει μὲ τὸ ἀπώτερον ἐθνικὸν μας παρελθόν, τὴν ἀδιατίμητον ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα.-

Μὲ τὴν προσήκουσαν τιμὴν,
(ὑπογρ.) **Χρήστος Α. Σαρτζετάκης**

www.sartzetakis.gr

Λ*Λ*Λ*Λ

3.- ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ (14.3.2003)

Ουδέποτε ἐχρησιμοποιήθη ἡ ὄνομασία «Γραικοὶ» ὑβριστικῶς –
Τὸ Βυζάντιον ὑπῆρξε φυτώριον καὶ προπύργιον
ἐπὶ χίλια καὶ πλέον χρόνια τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ.

Νέα Πεντέλη, 14^η Μαρτίου 2003.

Περιοδικὸν «ΔΑΥΛΟΣ»,
Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
(τηλεομοιότυπον 210 3314997)
105 58 Ἄ θ ἦ ν α ς.

Κύριε Διευθυντά,

Ματαιοπονεῖτε μὲ τὰς παρατηρήσεις σας ὑπὸ τὴν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ κυκλοφοροῦν ὑπ' ἀριθ. 255 τεύχος (Μαρτίου 2003) τοῦ «Δαυλοῦ» ἐπιστολὴν μου. Διότι αὐταὶ δὲν ἀφοροῦν εἰς τὰ ὑπ' ἐμοῦ θιγέντα θέματα, μόνον τῆς ἐλληνικότητος τῆς ἀρχαίας ἐθνικῆς μας ὀνομασίας «Γραικοὶ» καὶ τοῦ Βυζαντίου. Ὡστε καὶ εὐλόγως νὰ διερωτῶμαι, διὰ ποῖον λόγον παρεθέσατε ἀπόψεις σας ἐπὶ ἄλλων, πρὸς ταῦτα, θεμάτων ὑπὸ τὴν ἐπιστολὴν μου. Ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπιχειρηματολογεῖτε ἡμαρτημένως, ἄλλοτε ἀμαρτύρως, χωρὶς τεκμηρίωσιν, καὶ ἄλλοτε ἀπὸ προσκομιδῆς μέρους (ποῦ δὲν ἀποδίδει τὸ ὄλον !). Πράγματι :

α) Ἀποδέχεσθε καὶ σεῖς τὴν ἐλληνικότητα τῆς ἐθνικῆς μας ὀνομασίας «Γραικοί», πρᾶγμα ὅμως ποῦ δὲν ἐσημειώσατε ὑπὸ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ, τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζοντος, ἀναγνώστου σας Κου Κώστα Μπαλάνου, ἡ ὁποία καὶ ἔδωσε τὴν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἰδικὴν μου ἐπιστολὴν. Καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐκτείνεσθε εἰς ἄλλο, ἄσχετον πρὸς τὴν ἐλληνικότητα, θέμα, ἐπὶ τοῦ πῶς, μετὰ αἰῶνας πολλούς, ἐπὶ ρωμαϊκῆς κατακτῆσεως, ἐχρησιμοποιοῦν οἱ Ρωμαῖοι τὴν ἐν λόγῳ ὀνομασίαν, ἰσχυριζόμενος ὅτι τὸ «γραικός» ἐχρησιμοποιεῖτο ὑπὸ τῶν Ρωμαίων πρὸς χαρακτηρισμὸν τῶν Ἑλλήνων ὑποτιμητικῶς-ἀπαξιωτικῶς· καὶ αὐτό, διότι «φθονοῦσαν τὸν πολιτισμὸν τῶν Ἑλλήνων»! Ἀλλὰ αὐτὰ ἐκτίθενται ἀμαρτύρως, χωρὶς τεκμηρίωσιν· ἀφοῦ καὶ ὁ Τσατσόμοιρος, εἰς τὸ βιβλίον τοῦ ὁποίου «Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας»(1991) παραπέμπετε, ἐπίσης ἀμαρτύρως ὁμιλεῖ καὶ μόνον εἰκασίας ἐκθέτει.

Πράγματι δέ, ἡ ὀνομασία «γραικός» οὐδέποτε καὶ παρ' οὐδενὸς ἐχρησιμοποιήθη ἀπαξιωτικῶς-ὑποτιμητικῶς. Ἄλλωστε τὸ ἐθνικὸν ὄνομα ἐνὸς λαοῦ, ἐν προκειμένῳ τὸ «γραικοί», μόνον ἀπὸ κακοήθη συμπεριφορὰν τοῦ φέροντος αὐτὸ

λαοῦ θὰ ἠδύνατο μὲ τὴν πάροδοι τοῦ χρόνου νὰ ἀποκτήσῃ ὑποτιμητικὴν-ἀπαξιωτικὴν σημασίαν, καὶ ὄχι διότι ἔτσι ἐπιθυμοῦν τρίτοι, π.χ. συνεπεία ὑποτιθεμένου μίσους κατακτητοῦ. Καὶ τοιαύτην κακοήθη ἔναντι οἰουδήποτε συμπεριφορὰν οὐδέποτε ἐπέδειξεν ὁ Ἑλληνισμός. Μόνον τὸ ἔθνικόν μας ὄνομα «Ἕλληνες» ἐθεωρεῖτο κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ πρὸς ἐπιβολὴν ἀγῶνος τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς ὑποδηλοῦν εἰδωλολάτρας, ἀλλ' αὐτὸ ἐγένετο ἐκ θρησκευτικῆς μισαλλοδοξίας λόγω διαφορᾶς θρησκευματος, ἀλλὰ καὶ τοῦ γεγονότος, ὅτι τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον ἐκυριάρχει πληθυσμιακῶς εἰς τὴν ἀνατολικὴν λεκάνην τῆς Μεσογείου, ὅπου ἀνεπτύσσετο τότε ὁ Χριστιανισμός. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀντίληψις εἶχε συντελέσει, ὥστε κατὰ τοὺς Μέσους χρόνους νὰ ἀναβιώσῃ τὸ ὄνομα «Γραικοί», μὲ τὸ ὁποῖον καὶ αὐτονομάζοντο πλέον οἱ Ἕλληνες, δηλοῦντες οὕτω τὴν ἔθνικὴν των καταγωγὴν, ἐνῶ ἐπισήμως ὡς πολῖται ἐχαρκτηρίζοντο «Ρωμαῖοι», καθ' ὃ ὑπήκοοι τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας (βλέπε π.χ. τὸ βιβλίον τοῦ καθηγητοῦ **Παναγιώτη ΧΡΗΣΤΟΥ**, *Οἱ περιπέτιες τῶν ἔθνικῶν ὀνομάτων τῶν Ἑλλήνων*, 4^η ἔκδ., 1993, σελ. 106 ἐπ.).

Ὅμως οἱ Ρωμαῖοι δὲν εἶχον κανένα λόγον νὰ ὀνοματίζον ὑποτιμητικῶς τοὺς κατακτηθέντας προγόνους μας. Καί, ὅπως ἡ Ἱστορία ὁμοθυμῶς διδάσκει, ὄχι μόνον δὲν ἐφθόνουν τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμόν, ἀλλὰ ἀντιθέτως τὸν ἐθαύμαζον καὶ τὸν ἐνεκοιλώθησαν. Αἱ περὶ τούτου μαρτυρίαι συντριπτικαί : Εἶναι πασίγνωστος ὁ λόγος τοῦ **Ορατίου**, ὁ ὁποῖος εἰς τὸ ἑλληνοτίτλον ἔργον του *Epistulae* (Ἐπιστολαί) εὐγνωμόνως διελάλει, ὅτι «*Graecia capta ferum victorem vicicit et intulit agresti Latio artes et philosophiam*», ἤτοι «*ἢ Ἑλλάς κατακτηθεῖσα, τὸν σκληρὸν νικητὴν ἐνίκησε καὶ εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἀγροῖκον Λάτιον τὰς τέχνας καὶ τὴν φιλοσοφίαν*». Πράγματι δὲ ἡ λογοτεχνία τῶν Ρωμαίων ἀπεμιμήθη τὴν ἑλληνικὴν (π.χ. ὁ *Βιργίλιος* εἰς τὴν «*Αἰνειάδα*» του οὐσιαστικῶς ἀντιγράφει τὸν Ὅμηρον, ὁ *Λουκρήτιος* εἰς τὸ «*Περὶ φύσεως*» [*De rerum natura*] ἔργον του τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἐπικούρου ἀκολουθεῖ, κλπ., κλπ.)· ἡ ρωμαϊκὴ ἱστοριογραφία κατὰ τὸν 3^{ον} π.Χ. αἰῶνα ἐχρησιμοποιοῖ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν (π.χ. *Φάβιος Πίκτωρ*), ἀλλὰ καὶ μεταγενεστέρως ὁ *Σαλλούστιος* (περίπου 86-35 π.Χ.) ἀπεμιμήθη τὸ *Θουκυδίδειον* ὕφος καὶ τὸ καθολικὸν πνεῦμα τοῦ *Ποσειδωνίου*, ἐνῶ καὶ ὁ *Τίτος Λίβιος* (59 π.Χ. – 17 μ.Χ.), τοῦ ὁποῖου τὸ ἔργον ἀπετέλεσε τὴν «*Βίβλον*» τῆς Ρωμαϊκῆς Ἱστορίας, ἀπὸ τὸν *Πολύβιον* ἤντηλε. Ὅπως καὶ ἡ τέχνη τῶν Ρωμαίων (οἰκοδομική, ἀγαλματοποιία, κλπ.) ἑλληνικὰ πρότυπα μιμεῖται. Ἀκόμη δὲ καὶ εἰς τὴν θρησκείαν οἱ Ρωμαῖοι ἠκολούθησαν τὸ ἑλληνικὸν δωδεκάθεον. Καὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐξεμάνθανον : πρὸ παντὸς οἱ ἔμποροι καὶ ἡ ἰθύνουσα τάξις τῆς Ρωμαϊκῆς κοινωνίας ἐδιδάσκοντο καὶ ὠμίλουν τὴν ἑλληνικὴν καὶ ἐμιμοῦντο πρότυπα ἑλληνικὰ (βλέπε σχετικῶς, ἀντὶ παντὸς ἄλλου τὸ ἔργον τοῦ διασήμου **Theodor MOMMSEN**, *Histoire Romaine* [δίτομος ἔκδοσις *Robert Laffon*, Paris, 1985], τόμος Α', σελ. 349). Μέχρι μάλιστα τοῦ σημείου οἱ συντηρητικοὶ Ρωμαῖοι, λόγω ἐμμονῆς των εἰς τὰ πάτρια, νὰ ἐκφράζον ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὴν δυσφορίαν των. Καὶ πρῶτος ὁ **Κικέρων** ἐχρησιμοποίησε τότε τὸ, ὑποκοριστικὸν τοῦ «*γραικοί*», ὄνομα «*γραικύλοι*» (*Graeculi*), δηλαδὴ «*Ἑλληναίκα*», ὄχι ὅμως μὲ ὑβριστικὴν τινα διὰ τοὺς Ἕλληνας ἔννοιαν (βλέπε **Ἰωάννην ΣΤΑΜΑΤΑΚΟΝ**, *Μεγάλη Ἑλληνικὴ*

Εγκυκλοπαίδεια [Δρανδάκη], τόμος 8^{ος}, σελ. 666), αλλά προς εκδήλωσιν αποδοκμασίας δι' ὅσους συμπατριώτας του ἠκολούθουν ξένην γλῶσσαν καὶ ξένα πρότυπα ζωῆς. Ακριβῶς ὅπως κατὰ τὰς ἡμέρας μας χαρακτηρίζωμεν «*Ἀμερικανάκια*» αὐτούς, οἱ ὅποιοι, ἐγκαταλείποντες τὸν ἑλληνικόν, ἀπομιμῶνται εἰς ὅλα (γλῶσσαν, κλπ.) τὸν ἀμερικανικὸν τρόπον ζωῆς, χωρὶς βεβαίως τοιοῦτος χαρακτηρισμὸς καὶ νὰ ἐνέχη ὑποτιμητικὴν θεώρησιν τοῦ ἀμερικανικοῦ λαοῦ. Ὁ δὲ θαυμασμὸς καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη αὐτὴ εἶχον κατὰ καιροὺς καὶ οὐσιαστικὰ ἀντικρούσματα, κυρίως μὲ τὴν παραχώρησιν αὐτονομίας εἰς τὰς ἑλληνικὰς πόλεις ὡς καὶ πλείστων φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν, γεγονότα, τὰ ὅποια καταδεικνύουν, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ὄχι μόνον δὲν κατεφρόνουν, ἀλλὰ καὶ συμπεριεφέροντο εὐμενῶς ἔναντι τῶν κατακτηθέντων Ἑλλήνων, ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἄλλους ὑποδούλους λαούς.

Ὑπὸ τοιαῦτα ἱστορικὰ δεδομένα εἶναι βεβαίως μόνον γραφικὴ ἢ, βάσει αὐθαιρέτων εἰκασιῶν καὶ χωρὶς τεκμηρίωσιν, θεώρησις τοῦ *Τσατσόμοιρου*, ὁ ὅποιος μάλιστα, εἰς τὴν σελ. 138 τοῦ ἀνωτέρω βιβλίου του, φθάνει μέχρι τοῦ σημείου, νὰ θεωρῆ, ὅτι τὸ ὄνομα «*γραικός*» ... «*παρενοήθη*» (εἶναι τὸ ρῆμα ποὺ χρησιμοποιεῖ) ὑπὸ τοῦ *Ἀριστοτέλους*, ταυτισθὲν μὲ τὸ «*Ἕλλην*», ἐνῶ «*εἶναι ὕβρις, πὸν οἱ Ῥωμαῖοι ἠθελημένως ἐξεστόμισαν καὶ τὸ ἐπέβαλαν καὶ στοὺς ὑποδούλους σ' αὐτοὺς λαούς!*» Φυσικὰ καὶ δὲν χρειάζονται σχόλια ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ, ὅτι ἡ ἀρχαιότερα ὀνομασία τῶν Ἑλλήνων, προσηγηθεῖσα κατὰ πολλοὺς αἰῶνας τῆς ρωμαϊκῆς κατακτήσεως καὶ χρησιμοποιουμένη καθολικῶς ὑπ' αὐτῶν κατὰ τοὺς Μέσους αἰῶνας καὶ μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, εἶναι «*ὕβρις*» καὶ ὅτι «*παρενόησε*» τὴν ὀνομασίαν αὐτὴν ἕνας *Ἀριστοτέλης* καὶ τὴν κατενόησε, διὰ νὰ τὸν διορθώσῃ, μετὰ 2300 καὶ πλέον χρόνια ὁ ... *Τσατσόμοιρος!*

Καὶ ἀκόμη : πνευματικοὶ γίγαντες, ὡς ὁ *Ἀδαμάντιος Κοραῆς* ἢ ὁ ἐθνομάρτυς *Ῥήγας Φεραῖος* οὐδέποτε θὰ ἐχρησιμοποιοῦν εἰς τὰ γραφόμενά των τὴν ὀνομασίαν «*γραικοί*», ὁ δὲ ἥρωας τῆς Ἐπαναστάσεως *Ἀθανάσιος Διάκος* δὲν θὰ ἐξεστόμει κατὰ πρόσωπον τῶν δημίων του, καλούντων αὐτὸν πρὸ τῆς μαρτυρικῆς θανατώσεώς του ὅπως γίνῃ τοῦρκος, τὸ μνημειῶδες «*ἐγὼ Γραικὸς γεννήθηκα, Γραικὸς θὲ νὰ πεθάνω*», ἐὰν ἡ ὀνομασία αὐτὴ εἶχε καὶ κατ' ἐλάχιστον ὑποτιμητικὴν-ἀπαξιωτικὴν σημασίαν. Κλπ., κλπ.

Τοιοτοτρόπως πίπτει εἰς τὸ κενὸν καὶ ἡ ἰδική σας ἐπισήμανσις, προδήλως ἐλεγκτικῶς, ὅτι ἐνῶ ὁ *Κος Μπαλᾶνος* μὲ τὴν ἐπιστολὴν του «*ἀναδεικνύει ἐπαρκῶς τὴν ἐννοιολογικὴ ἀπαξίωσιν τοῦ "γραικός"*», ἐγὼ δὲν ἔπραξα τὸ ἴδιον μὲ τὴν ἐπιστολὴν μου !

β) Μὲ τὴν ἐπιστολὴν μου ἐσημείωσα τὴν πλάνην τοῦ ἀναγνώστου σας, ὅτι μετὰ τὴν ρωμαϊκὴν κατάκτησιν ἢ σκλαβιὰ τῶν Ἑλλήνων διήρκεσε, δηθεν, 1850 χρόνια ! Ἡ ἄρνησις τῆς ἑλληνικότητος τοῦ *Βυζαντίου*, ὥστε νὰ ὀμιλῶμεν διὰ 1850 χρόνια «*σκλαβιάς*» τῶν Ἑλλήνων, ὀδηγεῖ εἰς λογικὰ ἀδιέξοδα. Διότι, ἀφοῦ τὸ «*Ἀνατολικὸν Ῥωμαϊκὸν Κράτος*» ἔπαυσε νὰ εἶναι «*ρωμαϊκόν*» καὶ ἐγένετο Ἑλληνικόν

(*Βυζάντιον*), όπως τεκμηριωμένως εις τὴν ἐπιστολήν μου ἐσημείωσα, ἐπὶ τέλους εις τίνος τὴν κυριαρχίαν περιῆλθε, ὥστε ὁ Ἑλληνισμὸς νὰ ἐξακολουθῇ νὰ εἶναι «σκληρωμένος»; Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου σεῖς, μὲ τὰς ὑπὸ τὴν ἐπιστολήν μου παρατηρήσεις σας, διολισθαίνετε εἰς ἄλλο θέμα, συγκεκριμένως εἰς τὴν ἐσωτερικὴν κατάστασιν τοῦ *Βυζαντίου*, τὴν κρατήσασαν εἰς αὐτὸ ἰδεολογίαν καὶ τὴν πνευματικὴν του ἀτμόσφαιραν. Πράγματι, ἕτερον ταυτότης ἑνὸς κράτους καὶ ἕτερον ἢ ἐν αὐτῷ κυριαρχοῦσα, ἔστω καταναγκαστικῶς ἰδεολογία. Διότι ὑπὸ ἐναντίαν ἐκδοχὴν θὰ ἔπρεπε τὸ Ἑλληνικὸν μας Κράτος νὰ ἔπαυε ὑφιστάμενον κατὰ τὰς περιόδους δικτατορίας, ὡς ἀντικειμένης ταύτης πρὸς τὴν ἑλληνικὴν θεώρησιν ἐνδοπολιτειακοῦ βίου, πρᾶγμα φυσικὰ τὸ ὁποῖον ὑπὸ οὐδενὸς ὑποστηρίζεται. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἄλλου θέματος πάλιν ἡμαρτημένως ἐπιχειρηματολογεῖτε, ἀπὸ προσκομιδῆς μέρους.

Διότι τὰ κείμενα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀναφέρεσθε, εἶχον περιέλθει εἰς ἀχρησίαν, ἀνάγονται εἰς τοὺς ἀρχικοὺς αἰῶνας θρησκευτικῆς μισαλλοδοξίας καὶ συνήθως ὡς «Ἑλληνας» ἐννοοῦν, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, τοὺς εἰδωλολάτρας. Καὶ βεβαίως ἢ ἀρχέγονος θρησκεία εἶχεν ἀποπνιγῆ καὶ τὰ Ἱερὰ τῶν Ἑλλήνων εἶχον διὰ «χριστιανικῶν» χειρῶν ἰσοπεδωθῆ, ἀλλ' αὐτὰ συνέβησαν πρὸ τῆς Βυζαντινῆς, ἐπὶ τῆς Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς, μὲ τὴν φωτεινὴν ἐξαίρεσιν τοῦ ὄντως Μεγάλου *Ἰουλιανοῦ*. Ἀλλὰ οἱ κατὰ τῶν Ἑλλήνων κατατρεγμοὶ δὲν εἶχον συνέχειαν ἐπὶ Βυζαντίου, φυσικὰ ἐξαιρέσεις ὑπάρχουν, μὲ κορυφαίαν τὸ κλείσιμον ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τῶν φιλοσοφικῶν σχολῶν. Οἱ δὲ ἀνθελληνικοὶ θρησκευτικῶν κειμένων ἀφορισμοὶ ὁσημέραι καθίσταντο, ὡς ἀναχρονιστικοί, γράμμα νεκρὸν καὶ ἀνενεργεῖς· ὅπως καὶ ἢ πρὸς αὐτοὺς τοὺς χριστιανοὺς ἐπιταγῆ τοῦ τακτικοῦ κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐκκλησιασμοῦ τῶν ἐπὶ ἀπειλῇ ἀφορισμοῦ, ἐὰν ἀπειχόν ἐπὶ τρεῖς συνεχῶς Κυριακὰς ! Ἀντιθέτως δὲ πρὸς ὅσα διατείνεσθε, τοῦλάχιστον ἡ Ἐκκλησία μας δὲν ἀρθρώνει κατὰ τὰς ἀκολουθίας τῆς τὰ κατὰ τῶν Ἑλλήνων μισαλλόδοξα κείμενα. Προσωπικῶς τοῦλάχιστον οὐδέποτε ἤκουσα τοιαύτας ἀπαγγελίας κατὰ τὰς δοξολογίας τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἡ ὁποία, ἂς σημειωθῇ, οὐσιαστικῶς ἀποτελεῖ ἀνύμνησιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀφοῦ, ὡς δέχονται σύγχρονοι σοφοὶ ἱστορικοὶ, ἢ κατ' αὐτὴν ἐορταζομένη ἀναστήλωσις τῶν εἰκόνων ἀπετέλεσε νίκην τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος κατὰ τοῦ ἀνεικονικοῦ πνεύματος τῆς ἀνατολῆς (βλέπε ἰδίᾳ *Διονυσίου ΖΑΚΥΘΗΝΟΥ*, *Βυζαντινὴ Ἱστορία 324-1071*, 1972, σελ. 185 ἐπ., ἰδίᾳ σελ. 195 ἐπ., καὶ προηγουμένως, τοῦ *ιδίου*, *Ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία*, 1969, σελ. 151 ἐπ., 160 ἐπ.).

Ὁ Ἑλληνισμὸς λοιπὸν κατέκτησε δι' ἐξελληνισμοῦ τὸ Βυζάντιον καὶ δὲν ἐξωντώθη ὑπ' αὐτοῦ, οὔτε φυσικῶς, οὔτε πνευματικῶς. Οὔτε φυσικῶς, δι' αὐτὸ καὶ κατεῖχε καὶ τὴν πληθυσμιακὴν εἰς αὐτὸ ἐναντι ἄλλων φυλῶν ὑπεροχὴν. Εἰς τὴν *Μικρὰν Ἀσίαν* μάλιστα ὄχι μόνον κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῆς καταστροφῆς τοῦ 1922, ὅποτε οἱ μὲν Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες κάτοικοί της ἀνήρχοντο εἰς 2.568.351, ἐναντι μόνον 1.802.697 Τούρκων καὶ Ὁθωμανῶν (βλέπε σχετικὰς στατιστικὰς, Ὁθωμανικὰς καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, εἰς τὸ ἐξαιρετικόν

βιβλίον τοῦ ἀειμνήστου **Κωνσταντίνου ΣΚΑΛΙΕΡΗ**, *Λαοὶ καὶ φυλαὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας*, 1922 [φωτοανατύπωσις 1990], σελ. 433 ἐπ.). Οὔτε πνευματικῶς, δι' αὐτὸ καὶ εἰς κανέν ἄλλο Κράτος τοῦ Μεσαίωonos καὶ μέχρι τινὸς καὶ τῶν Νεωτέρων χρόνων δὲν ὑπῆρχον τόσοι μορφωμένοι, ἐπομένως καὶ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι, οἱ ὅποιοι νὰ δύνανται, ὅπως γράφει ὁ **Diehl**, νὰ ἀναγινώσκουν Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον καὶ Πίνδαρον, τοὺς τραγικοὺς ποιητάς, τὸν Ἀριστοφάνη, τὸν Θουκυδίδην καὶ τὸν Πολύβιον, τὸν Δημοσθένη, τὸν Ἀριστοτέλη, τὸν Θεόκριτον, τὸν Πλούταρχον, γενικῶς νὰ μελετοῦν τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας συγγραφεῖς καὶ νὰ προσπαθοῦν νὰ γράφουν κατὰ τὴν γλῶσσαν των (βλέπε σχετικῶς π.χ. τὸ βιβλίον τοῦ ἀειμνήστου Καθηγητοῦ καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ **Κωνσταντίνου ΑΜΑΝΤΟΥ**, *Ἱστορία τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους*, τόμος Β', ἔκδοσις 2^α, 1957, σελ. 7 ἐπ.).

Καταφρονητικαὶ περὶ τοῦ Βυζαντίου κρίσεις ἐξεφέροντο μόνον κατὰ τὸ ἀπώτερον παρελθὸν ἀπὸ ὠρισμένους ξένους, διατελοῦντας ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δεσποτείαν τοῦ Παπισμοῦ, καὶ αὐτὸ ἐξ ἀντιθέσεως λόγῳ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σχίσματος. Ὅμως, ἀντιθέτως, ἤδη ἀπὸ αἰῶνος καὶ πλέον ἀφθονοῦν οἱ διθυραμβικοὶ ὑπὲρ τοῦ Βυζαντίου λόγοι τῶν ἐπιφανεστέρων ἐπιστημόνων. Π.χ. ὁ **G. Vernadsky** ἐτόνισεν, ὅτι « ὁ μεσαιωνικὸς Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς δυνάμει τῆς πλουσίας καὶ ἰδιαζούσης συνθέσεως του ἤσκησεν ἐπὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πολιτισμοῦ ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος ὄχι μικροτέραν ἐπίδρασιν ἀπὸ τὸν ἀρχαῖον, τὸν κλασσικὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμόν ». Ὁ **Carl Neumann** ἔγραψεν, ὅτι « εἶναι ἐκπληκτικὸς ὁ ἀριθμὸς ἐξόχων ἀνδρῶν εἰς τὴν Βυζαντινὴν Ἱστορίαν· μόνον πρέπει νὰ ἀναζητήσωμεν τούτους ὀλιγώτερον εἰς τὴν πνευματικὴν κίνησιν καὶ περισσότερον εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν διοίκησιν, τὸν στρατὸν καὶ τὸν κλῆρον ». Ὁ **Philippson** παρετήρησεν, ὅτι «τὸ Βυζαντινὸν Κράτος μὲ τὴν ἑκτακτὸν ζωτικότητά του καὶ τὴν δύναμιν ἀναγεννήσεως εἶναι ἐκ τῶν ἐξαιρετικῶν φαινομένων τῆς Παγκοσμίου Ἱστορίας». Ὁ **Schweinfurth** ἐτόνισεν, ὅτι ἡ ἀπλότης, ἡ λιτότης, ἡ σαφήνεια τῆς Βυζαντινῆς τέχνης φέρουν τὴν σφραγίδα τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, προσθέσας, ὅτι εἰς τὸ Βυζάντιον «δὲν ἀνέλαβεν ἄλλος λαὸς τὴν ἀρχαίαν κληρονομίαν τῆς τέχνης, ἀλλὰ ὁ ἴδιος ὁ Ἑλληνισμὸς, ὅστις συνεχίζει τὸ ἔργον του ὑπὸ ἄλλας συνθήκας» (βλέπε τὰς παραπομπὰς εἰς τὸ ἀνωτέρω βιβλίον τοῦ **Κωνσταντίνου ΑΜΑΝΤΟΥ** σελ.1 ἐπ., 7 ἐπ.). Ἐκ δὲ τῶν ἡμετέρων, ὁ ἀειμνήστος Καθηγητὴς **ΜΙΧΕΛΗΣ** εἰς τὸ μεταφρασθὲν εἰς τὴν ἀγγλικὴν καὶ γαλλικὴν, τυχὸν δὲ ἐνθουσιώδους καὶ ἀπὸ ξένους κριτικῆς, θαυμάσιον βιβλίον του «Αἰσθητικὴ Θεώρηση τῆς Βυζαντινῆς Τέχνης» τονίζει, ὅτι «ἀδίκως κατηγορήθηκε καὶ κατηγορεῖται ἀκόμα τὸ Βυζάντιον ὡς καλλιτεχνικὰ ὑποδεέστερον καὶ ἄγονο. Τὸ ἔργο πὸν ἐπιτέλεσε μπορεῖ νὰ ξενίζει τοὺς μορφωμένους ἀρχαιολάτρεις, ἀλλὰ ἦταν ἓνα ἔργο μεγάλο καὶ βασικὰ ἀναγκαῖο γιὰ τὴν κατοπινὴ ἐξέλιξη τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ τῆς Δύσης, πὸν ὄφειλε νὰ ἀφομοιώσει πρῶτα τοῦ Χριστιανισμοῦ τὰ νάματα», καὶ χαρακτηρίζει τὴν μὲν κλασσικὴν ὡς τέχνην τοῦ ὠραίου, τὴν δὲ βυζαντινὴν ὡς τέχνην τοῦ ὑψηλοῦ (τοῦ ὑπερόχου) (ἔκδοσις β', 1972, σελ. 13, 17 ἐπ.).

Κατ' ἀκολουθίαν τοιούτων ἐπαινετικῶν κρίσεων περὶ τοῦ Βυζαντίου, τῆς ἑλληνικότητος καὶ τῆς πνευματικῆς του ὑποστάσεως, ἐπιφανεστάτων εἰδημόνων,

καὶ μάλιστα ξένων, ἢ, εἰς τὰς ὑπὸ τὴν ἐπιστολὴν μου παρατηρήσεις σας, μομφὴ κατὰ τοῦ ἐθνικοῦ μας ἱστορικοῦ ἀειμνήστου *Κωνσταντίνου Παπαρρηγοπούλου*, ὅτι, δῆθεν, ὑπηρέτησε μὲ τὸ ἔργον του «σκοπιμότητες», πρὸς θεωρητικὴν νομιμοποίησιν ἰδεολογήματος «ἐλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ», «κενοῦ ἱστορικοῦ καὶ κοσμοθεωρητικοῦ ἀντικρύσματος», καθὼς καὶ ὁ ἐν τέλει μηδενισμὸς πολιτιστικῶς τοῦ Βυζαντίου, καὶ ἄδικοι εἶναι καὶ μόνον ὡς ἀσύστατα παραδοξολογήματα ἠχοῦν. Ἀφοῦ οὐδεὶς μέχρι σήμερον σοβαρὸς ἐπιστήμων καὶ εἰδήμων τῆς Ἱστορίας ἀπετόλμησε νὰ καταλογίση εἰς τὸν ἐθνικὸν μας ἱστορικὸν οἶανδήποτε, ἀποκλίνουσαν τῆς ἀληθείας, «σκοπιμότητα» κατὰ τὴν συγγραφὴν τοῦ ἔργου του. Ἐνῶ ἐξ ἄλλου, ἐὰν ὁ Βυζαντινὸς πολιτισμὸς ἦτο ὄντως μηδαμινός, δὲν θὰ ἐξεφέροντο αἱ ἀνωτέρω περὶ αὐτοῦ κρίσεις καὶ δὲν θὰ ἠσυχολοῦντο μὲ τὰ ἐπιτεύγματά του, καὶ μάλιστα ἐγκωμιαστικῶς, τόσοι σοφοὶ Καθηγηταί, ἡμέτεροι καὶ ξένοι. Π.χ. ὁ *Κρουμπάχερ* μὲ τὴν «*Ἱστορίαν τῆς Βυζαντινῆς Λογοτεχνίας*» (ἑλληνικὴ μετάφρασις *Γεωργίου Σωτηριάδου*, τόμοι Α' - Γ', 1897), ὁ *Brehier* (-*Τατάκης*) μὲ τὴν *Φιλοσοφίαν εἰς τὸ Βυζάντιον*, ὁ *Delvoye* μὲ τὴν «*Βυζαντινὴν Τέχνην*» (ἑλληνικὴ μετάφρασις *Μαντ. Παπαδάκη*, 1988), ὁ *Φαίδων Κουκουλές* μὲ τὸν «*Βυζαντινῶν βίον καὶ πολιτισμὸν*» εἰς τὸ ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου Ἀθηνῶν ὁμότιτον ἐξάτομον ἔργον του, κλπ., κλπ.

Καὶ ἐν συμπεράσματι : *Τὸ Βυζάντιον*, ἡ ὑπερχυλιετῆς Μεσαιωνικὴ μας Αὐτοκρατορία, παρὰ τὰς ἐσωτερικὰς του ἀδυναμίας ἀποτελεῖ *μοναδικὸν πολιτιστικὸν φάρων τῶν καιρῶν ἐκείνων καὶ ἐγκαύχημα τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὴν ἀνά τὰς χιλιετηρίδας πορείαν του.*

Μὲ τὴν προσήκουσαν τιμὴν,
(ὑπογρ.) *Χρῆστος Α. Σαρτζετάκης*

www.sartzetakis.gr

Λ*Λ*Λ*Λ

4.- ΤΡΙΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ (12.6.2003)

Ὁ κατὰ τὰ ἑλληνικὰ πρότυπα διάλογος : δὲν ἐπιτρέπει παρεμβολὴν προσωπικῶν συναισθημάτων συμπαθείας ἢ ἀντιπαθείας, οὔτε κρίσεις πεφυσισωμένης ὑπεροψίας· καὶ συγχωρεῖ τὴν ἔκθεσιν τεκμηριωμένων μόνον ἀπόψεων.
«Προοδευτικοὶ» σκοταδισταί, οἱ θλιβεροὶ ἐπίγονοι χιτλερικῆς καὶ σταλινικῆς λογικῆς καὶ πρακτικῆς.
Ἀνιστόρητοι ἀνθελληνικαὶ θέσεις περὶ δῆθεν ἐκσλαβισμοῦ τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν ἐπιδρομὴν τοῦ *Αλαρίχου*.

Νέα Πεντέλη, 12^η Ιουνίου 2003.

Περιοδικόν «ΔΑΥΛΟΣ»,
Κυδαθηναίων 29, Πλάκα
(Τηλεομοιότητα 210 33 14 997)
105 58 Α θ ή ν α ς.

Κύριε Διευθυντά,

Ἐπὶ τῆς δημοσιευομένης εἰς τὸ κυκλοφοροῦν τεύχος Ἰουνίου (ὑπ' ἀριθ. 258) τοῦ Δαυλοῦ ἐπιστολῆς τοῦ Κυρίου **Γιάννη Φώτη**, εἰς ἀπάντησιν, ὑποτίθεται, τῶν θέσεων, ποὺ διετύπωσα εἰς τὸ τεύχος παρελθόντος Μαρτίου περὶ τοῦ **Βυζαντίου** καὶ τῆς ἐλληνικότητος αὐτοῦ, παρατηρῶ τὰ ἀκόλουθα :

Ὁ ἐπιστολογράφος σας ἐκφράζει κατ' ἀρχὴν τὴν «μεγάλῃ ἐκπληξῇ» του καὶ τὰ «ἀνάμικτα συναισθήματα», ποὺ τοῦ προεκάλεσε τὸ κείμενόν μου, καὶ μάλιστα ὅτι «ἀρχικὰ ἢ ἐκπληξῇ» του «ἦταν εὐχάριστη», ἀλλὰ «ἢ χαρὰ» του «μετατράπηκε σὲ ἀπογοήτευση». Ὅμως κάθε σοβαρὸς διάλογος, κατὰ τὰ ἐλληνικὰ πρότυπα, δὲν ἐπιτρέπει παρεμβολὴν προσωπικῶν συναισθημάτων συμπαθείας ἢ ἀντιπαθείας. Καὶ φυσικὰ οὔτε κρίσεις πεφυσιωμένης ὑπεροψίας τοῦ τύπου «πῶς εἶναι δυνατὸν ἓνας τόσο μορφωμένος ἄνθρωπος νὰ πέφτῃ σὲ τέτοιες πλάνες», ὅπως ἐκφράζεται περὶ ἐμοῦ ὁ ἐπιστολογράφος σας.

Ὁ ὁποῖος μάλιστα ἐν συνεχείᾳ ὁμιλεῖ καταφρονητικῶς καὶ διὰ τὸν ἀνεπανάληπτον ἐθνικὸν μας ἱστορικὸν **Κωνσταντῖνον Παπαρρηγόπουλον** μὲ τὸν ἐξωφρενικῆς διανοητικῆς ἐμπαθείας ἰσχυρισμὸν, ὅτι, ναὶ μὲν «εἶναι πάντα ὠφέλιμη ἢ ὅποια ἔρευνα κάνει ἓνας σοβαρὸς ἱστορικός», ἀλλὰ «ἢ γνώμη του καὶ οἱ χαρακτηρισμοὶ του σὲ καμμιά περίπτωση δὲν ἀποτελοῦν ἐπιχείρημα εἰδικὰ ὅταν πρόκειται γιὰ ἓναν ἀπὸ τοὺς πλέον συντηρητικούς, ὅπως ὑπῆρξε ὁ Παπαρρηγόπουλος» ! Χαρακτηρισμὸς πρωτάκουστος, ἀπὸ οὐδένα ἄλλον μέχρι σήμερον ἀποτολμηθεὶς, μὲ τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ, διεκδικοῦντος προδήλως τὴν ιδιότητα τοῦ «προοδευτικοῦ», ἐπιστολογράφου σας. Ἀλλὰ θὰ πρέπει ἐδῶ νὰ ὑπομνησθῇ, ὅτι τὰς ἐπικληθείσας ἀπόψεις τοῦ ἀειμνήστου Παπαρρηγοπούλου ἐκφράζει ὄχι μόνον αὐτός, ἀλλὰ τὸ σύνολον τῶν σοβαρῶν ἱστορικῶν, διαπρεπεστάτων Ἑλλήνων καὶ ξένων ἐπιστημόνων, εἰς τὰ κείμενα μερικῶν ἐκ τῶν ὁποίων καὶ παρέπεμψα. Περὶ αὐτῶν οὐδὲν λέγει ὁ ἐπιστολογράφος σας, ἐνῶ τὰς ἰδικὰς του ἀπόψεις ἐκθέτει ἀθροιστικῶς ὡς ἀπὸ τρίποδος, χωρὶς καμμίαν ἀπολύτως τεκμηρίωσιν ! Φυσικὰ ὁποῖος ὁμιλεῖ χωρὶς τεκμηρίωσιν, ἢμπορεῖ νὰ λέγῃ ὅτι τοῦ κατέβει καὶ νὰ παραποιῇ ἀναμφισβήτητα ἱστορικὰ γεγονότα.

Καὶ δείγματα μὲν τῆς «προοδευτικότητός» του μᾶς προσφέρει ὁ ἐπιστολογράφος σας καὶ εἰς τὴν συνέχειαν τῆς ἐπιστολῆς του μὲ τοὺς περὶ ἐμοῦ ἀφορισμούς του, τοῦ τύπου «κρίμα, διότι ἀγνοῶ ἢ ξεχνᾶω» τὸ μὲν, ἢ ὅτι

«θα έπρεπε να γνωρίζω» τὸ δέ. Περιάγει δηλαδή ὁ ἐπιστολογράφος σας ἑαυτὸν, ἀπὸ τῆς θεμιτῆς θέσεως τοῦ ἀντιλέγοντος, τὴν ὁποίαν καὶ μόνον συγχωρεῖ ὁ ἀληθινὸς διάλογος, εἰς τὴν περιωπὴν τοῦ ὑπερέχοντος κριτοῦ τοῦ συνομιλητοῦ του, περὶ τῶν γνώσεών του, αὐτῶν ποὺ ἔχει ἢ θὰ ἔπρεπε, κατὰ τὴν κρίσιν του, νὰ ἔχη ! Καὶ μάλιστα μὲ ἀρρωστημένην οἴησιν αὐτοανακηρύσσεται ἀρμόδιος νὰ ὀρίζη καὶ τὰς θέσεις, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἔχη καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἐπὶ θεμάτων τῆς ἐθνικῆς μας Ἱστορίας, ἀφοῦ θεωρεῖ «πραγματικὰ λυπηρό», διότι, τιμηθεὶς μὲ τὸ ἀνώτατον πολιτειακὸν ἀξίωμα, ἔχω τὰς ἀπόψεις ποὺ διετύπωσα ! Ἐνῶ θὰ ἔπρεπε, προδήλως, νὰ εἶχα, ὡς τιμηθεὶς μὲ τὸ ἐν λόγω ἀξίωμα, τὰς ἰδικὰς του, τοῦ ἐπιστολογράφου σας τὰς ἀπόψεις ! Νοσοτροπία αὐτόχρημα φασιστικὴ καὶ εὐθέως ἀντιδημοκρατικὴ, ξένη πρὸς τὸ διανοητικὸν ἦθος κάθε πράγματι προοδευτικοῦ ἀνθρώπου, ἔχοντος μάλιστα ἑλληνικὴν ἀγωγήν, χαρακτηρίζουσα μόνον ψευδοπροοδευτικούς καὶ ψευτοδιανοουμένους, - τὸ εἶδος τῶν ὁποίων καὶ ἐπιπολάζει κατὰ τὰς ἡμέρας μας πασιδήλου πνευματικῆς παρακμῆς, - αὐτοὺς, ποὺ συστηματικῶς μετέρχονται τὴν ἰδεολογικὴν τρομοκρατίαν, κατὰ κανόνα θλιβεροὺς ἐπιγόνους τῆς σταλινικῆς καὶ χιτλερικῆς λογικῆς καὶ πρακτικῆς.

Δείγματα δὲ ἀνεκδοκίμου παραποιήσεως ἱστορικῶν γεγονότων ἀποτελοῦν τὰ περὶ Ἀλαρίχου καὶ Σλαβίας ὑπὸ τοῦ ἐπιστολογράφου σας ἀναπτυσσόμενα. Διότι, ναὶ μὲν, ὁμάδες φανατικῶν χριστιανῶν, ἐπωφεληθεῖσαι ἀπὸ τὴν εἰσβολὴν τοῦ Ἀλαρίχου εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν ἀνοιξιν τοῦ 396, τὸν ἐπλαισίωσαν καὶ κατέστρεψαν καὶ ἐλαφρυαγώγησαν ἀρχαῖα μνημεῖα καὶ ἱερά, πλὴν ἢ εἰσβολὴ αὐτὴ καὶ αἰ ἀκολουθήσασαι σφαγαὶ Ἑλλήνων ἐγένοντο, ὅχι ὑπαγορευθεῖσαι καὶ χάριν χριστιανῶν, ἀλλὰ εἰς τὸ πλαίσιον ἀνταρσίας τοῦ Ἀλαρίχου, ὄντος τότε μὲ τοὺς ὑπ' αὐτὸν Γότθους φοιδεράτου τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας. Ἡ ἀνταρσία ἐσημειώθη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεοδοσίου τὸ 395 καὶ τὸν διαμοιρασμὸν τῆς αὐτοκρατορίας εἰς τοὺς δύο ἀβούλους καὶ ἀνικάνους υἱοὺς του, τὸν Ἀρκάδιον, λαβόντα τὸ ἀνατολικὸν τμήμα, καὶ τὸν Ὀνώριον, λαβόντα τὸ δυτικόν, ὅποτε καὶ ἐπεχείρησεν ὁ αἰμοσταγῆς Ἀλάριχος, ἐπαιρόμενος ὅτι κατὰ χρησμὸν ἦτο κλητός, νὰ κυριεύσῃ διαδοχικῶς ἀμφότερα, μὲ τὴν πρώτην ἐκστρατείαν του καὶ τὴν εἰσβολὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ἀνατολικόν, μὲ τὴν δευτέραν ἐκστρατείαν του κατὰ τῆς Ρώμης τὸ δυτικόν τμήμα τῆς αὐτοκρατορίας.- Αἰ ἐν λόγω σφαγαὶ Ἑλλήνων κατὰ τὴν ἐπιδρομὴν τοῦ Ἀλαρίχου δὲν ἀνῆλθον βεβαίως εἰς τὸ 90% αὐτῶν, ὥστε νὰ ἐρημωθῇ ἡ Ἑλλὰς καὶ μὲ τὸν ἀποικισμὸν σλαβικῶν φύλων νὰ «καταντήσῃ οὐσιαστικὰ Σλαβία», ὅπως αὐθαιρέτως, χωρὶς καμμίαν τεκμηρίωσιν, ἰσχυρίζεται ὁ ἐπιστολογράφος σας. Ἄλλωστε ἡ κατάβασις καὶ ἐγκατάστασις σλάβων εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅχι ἀποικισμός, ἔγιναν αἰῶνας ἀργότερον, βαθμηδὸν κατὰ τὸν ὄγδοον αἰῶνα, ἢ δὲ θεωρία τοῦ *Fallmerayer* περὶ ἐκσλαβισμού τῆς Ἑλλάδος, διατυπωθεῖσα τὸ 1830 πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῆς ἐν Εὐρώπῃ φιλελληνικῆς κινήσεως καὶ στήριξιν τῆς ἀκεραιότητος τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας (βλέπε οὕτω τὴν *Βυζαντινὴν Ἱστορίαν* τῆς καθηγητρίας Αἰκατερίνης ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ, τόμον Β1, 1981, σελ. 351) καὶ βασιζομένη εἰς παρερμηνείαν, ἂν μὴ παραχαράξῃς (βλέπε οὕτω τὴν

Βυζαντινή Ιστορία του καθηγητού και ακαδημαϊκού Διονυσίου ΖΑΚΥΘΗΝΟΥ, 1972, σελ. 133, επίσης του ίδιου, *Οί Σλάβοι εν Ελλάδι*, 1945, δι' όλου του βιβλίου και ιδίως σελ. 15 έπ.) κειμένων του Μενάνδρου και του Εὐαγρίου, συγγραφέων του 6^{ου} αιώνας, άνετράπη έκτοτε πλήρως υπό επιφανών ιστορικών (*Zinkeisen* τὸ 1832, *Hopf* τὸ 1867, *Παπαρρηγοπούλου* τὸ 1843 καὶ 1857) ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀνθρωπολογικὰς, ἐθνογραφικὰς, γλωσσολογικὰς καὶ λαογραφικὰς μελέτας ἄλλων νεωτέρων συγγραφέων, ὥστε ἤδη ἀπὸ τοῦ προπαρελθόντος, τοῦ 19^{ου}(!), αἰῶνος κανεὶς νὰ μὴ τὴν ἀκολουθεῖ (βλέπε σχετικῶς π.χ. τὴν *Ιστορίαν τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους* τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ καὶ ἀκαδημαϊκοῦ *Κωνσταντίνου ΑΜΑΝΤΟΥ*, τόμον Α', ἔκδ. β', 1953, σελ. 266 έπ., 381 έπ., 426 έπ. καὶ 450 έπ.). *Σλαβία* λοιπὸν ἦτο φυσικῶς ἀδύνατον νὰ καταστῆ ἡ Ἑλλάς. Διερωτᾶται τις ἐπομένως εὐλόγως πρὸς τὴν ἢ ἐπίκλησις ἀπὸ τὸν ἐπιστολογράφον σας τόσον ἀνθελληνικῆς θεωρίας, ἀνασυρθείσης μάλιστα ἀπὸ τὸν κάλαθον τῶν ἀχρήστων τῆς Ἱστορίας. Ἐγχείρημα καταλῦον τὴν ἑλληνικὴν ἀρετὴν τῆς φιλοπατρίας, ἀρετὴν κοινὴν «*παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι* » (πρβλ. *ΠΛΑΤΩΝΟΣ, Κρίτων, 51 α*).

Τέλος ὀφείλω νὰ σημειώσω, ὅτι ἡ διανοητικὴ ὑστερία τοῦ ἐπιστολογράφου σας μὲ τὸν χαρακτηρισμὸν ὡς, δῆθεν, «*τραγελαφικῆς*», τῆς ἐκφράσεως «*Ἑλληνικὴ Μεσαιωνικὴ Αὐτοκρατορία*», τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποίησα ἀκολουθήσας διαπρεπεῖς ιστορικούς, καταρρέει μὲ τὴν σκέψιν παντὸς νηφαλίου ἀναγνώστου, ὅτι τὸ μὲν «*Ἑλληνικὴ*» ἐκφράζει φυλετικὴν πραγματικότητα, τὸ δὲ «*Μεσαιωνικὴ*» δηλώνει ἐδῶ χρονικὴν ιστορικῶς περίοδον καὶ φυσικὰ ἀμφοτέροι οἱ ὅροι στεροῦνται ἐν προκειμένῳ ἀξιολογικοῦ νοήματος, καὶ ἐκ τρίτου ὁ ὅρος «*Αὐτοκρατορία*» χαρακτηρίζει ἀπλῶς ὑπαρκτὴν πολιτειακὴν συγκρότησιν, ὥστε κανεὶς βιασμὸς τῆς λογικῆς, ὡς πράττει ὁ ἐπιστολογράφος σας, νὰ μὴ ἡμπορῆ νὰ καταστήσῃ τὰς τρεῖς λέξεις, δῆθεν, «*ἀλληλοσυγκρουόμενας*» !...

Εἰλικρινῶς λυποῦμαι, *Κύριε Διευθυντά*, ὄχι διὰ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἐπιστολογράφου σας, ἢ ὁποία ἀποκαλύπτει ἀπλῶς τὸ ἰδεολογικὸν του στίγμα (μὲ κυριαρχοῦν τὸ ἀνθελληνικὸν μένος), τὴν πνευματικὴν του στάθμην καὶ τὸ διανοητικὸν του ἦθος. Λυποῦμαι μόνον, διότι ὁ *Δαυλός*, ἀφιστάμενος ἐν προκειμένῳ τῆς προγραμματικῆς του τοῦλάχιστον θέσεως προαγωγῆς τοῦ διαλόγου, ἐδημοσίευσεν ἐπιστολὴν, καὶ μάλιστα εὐθέως ἀνθελληνικὴν, ἀναιροῦσαν κάθε ἔννοιαν διαλόγου.-

Μὲ τὴν προσήκουσαν τιμὴν,
(*ὑπογραφή*) *Χρῆστος Α. Σαρτζετάκης*
